

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА МАРКЕТИНГУ ТА ТУРИЗМУ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ФІНАНСІВ**

**СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНИМ ТА
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИМ БІЗНЕСОМ**

МАТЕРІАЛИ

**XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти і молодих вчених
26 вересня 2024 р.**

Рекомендовано до друку
вченою радою ННІ
Маріупольського державного
університету
(протокол № 3 від 25.10.2024 р.)

Київ 2024

УДК 338.48:658(043)

ББК 65.43

Сучасні технології управління туристичним та готельно-ресторанним бізнесом:
Матеріали XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і
молодих вчених 26 вересня 2024 р. – Укл.: Балабаниць А.В., Горбашеська М.А., Горюнова
К.А., Рібейро Рамос О.О., та інш.; за заг. редакцією д.е.н., професора Балабаниць А.В., Київ:
МДУ, 2024. – 142 с.

Сфера туризму та готельно-ресторанного бізнесу є однією з найбільш динамічних галузей сучасної економіки, що зазнає постійних змін через технологічний прогрес, глобалізацію та зміну поведінкових моделей споживачів. Матеріали конференції, що висвітлюють нові підходи до управління, використання інноваційних технологій, впровадження стійких практик, є актуальними як для наукової спільноти, так і для практиків галузі.

На конференції розглянуто актуальні питання державного регулювання та інтеграції України до світового простору в галузі туризму. Розкрито актуальні проблеми менеджменту та маркетингу, планування та прогнозування діяльності підприємств туристичного та готельно-ресторанного бізнесу. Проаналізовано науковий базис новітніх технологій в галузі туризму.

У збірнику тез висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми розвитку туристичної та готельно-ресторанної сфери України і світу.

© Автори текстів, 2024 р.

© МДУ, 2024 р.

ПЕРСПЕКТИВИ ІНКЛЮЗИВНОГО ТУРИЗМУ ПІСЛЯ ЗАВЕРШЕННЯ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Унаслідок військових дій в Україні значно зросла кількість людей з інвалідністю, які потребують реабілітації та соціальної інтеграції. У цьому контексті туризм відіграє важливу роль як засіб оздоровлення, реабілітації та соціалізації. Інклюзивний туризм стає ключовим напрямком, що забезпечує рівні можливості для всіх людей незалежно від їхніх фізичних можливостей.

Людина з серйозними вадами здоров'я виступає споживачем послуг інклюзивного туризму. Інклюзивний туризм виступає потужним засобом реабілітації, можливістю оздоровлення, спілкування з людьми, ліквідації наявних психологічних бар'єрів, отримання психологічного задоволення від різних занять. Його специфіка визначається цілеспрямованим процесом співпраці різних учасників туристичної сфери для забезпечення мобільної, візуальної, слухової, когнітивної складових доступності до туристичних локацій.

Інклюзивний туризм передбачає створення доступної інфраструктури та розробку спеціальних туристичних програм для людей з обмеженими можливостями. Важливим аспектом є забезпечення мобільної, візуальної та слухової доступності туристичних локацій, що дозволяє особам з інвалідністю брати повноцінну участь у туристичній діяльності.

Туризм осіб із інвалідністю – це процес розвитку туризму, суб'єктом якого є особа з обмеженими можливостями здоров'я, який передбачає доступність туризму для осіб із інвалідністю всіх нозологій щодо пристосування інфраструктури туристичних центрів і об'єктів туристичного показу до потреб людей із постійними або тимчасовими фізичними, психічними чи сенсорними можливостями. Водночас це вид діяльності, бізнес, спрямований на формування туристичного продукту, надання інформації, окремих туристичних послуг з урахуванням потреб у доступі й організації цих послуг для осіб із інвалідністю та людей із тимчасово обмеженими можливостями здоров'я [1].

Позитивний вплив туризму для людей з інвалідністю визначається:

у процесі відпочинку різного роду активності позитивно впливають на підтримання фізичного і психологічного здоров'я;

створення комфортного середовища для взаємодії та повноцінного спілкування, інтеграції до соціуму;

відновлення внутрішніх ресурсів організму завдяки позитивному настрою і змін оточення, отримання нових знань [2, с. 21; 3, с. 82].

Інклюзивний туризм як туристична форма включає в себе процес співпраці між різними учасниками туристичної сфери, передбачає надання особам із інвалідністю необхідної доступності (мобільної, візуальної, слухової, когнітивної складові) та права функціонувати на умовах рівності й гідності через надання універсальних туристичних продуктів й послуг, забезпечення середовища. Інклюзивний туризм має на увазі доступність інфраструктури туристичних центрів і локацій для усіх, зокрема людей із інвалідністю, людей похилого віку, їх членів сімей або опікунів, людей із тимчасовими фізичними чи іншими обмеженнями, сімей з маленькими дітьми.

Безбар'єрне середовище відображає сукупність архітектурних, транспортних та сервісних стандартів для забезпечення рівної доступності до лікувальних, адміністративних, торгових та видовищних закладів, житлових будівель тощо.

В Україні спостерігається перспективний розвиток інклюзивного соціально-реабілітаційного туризму, який виражає систему заходів для надання людям з інвалідністю можливості відновлення та розвитку їх фізичної, духовної, соціальної, інтелектуальної та творчої сфер життєдіяльності. Структурно цей вид туризму складається з різних видів

реабілітації й соціальних послуг: медичні, психологічні, психолого-педагогічні, професійні, фізкультурно-спортивні, фізичні, соціальні та інші побутові заходи.

Відповідно, туризм як інноваційний інструмент, в реабілітації для людей з обмеженими фізичними можливостями виступає засобом пізнання і соціалізації. Туризм як унікальне явище у сфері реабілітації додає рухової активності для підвищення психологічної й фізичної стійкості організму; здійснює терапію і профілактику психосоматичних захворювань; здійснює інтегративні функції у суспільство; реалізує різні соціальні ролі; виконує науково-пізнавальну функцію, розширює геокультурний простір; інтелектуально-виховний вплив на особистість [3, с. 28].

Перспективні напрямки розвитку туризму для людей з інвалідністю включають:

Лікувально-оздоровчий туризм, що базується на використанні природних ресурсів, таких як мінеральні води, лікувальні грязі та інші чинники, які сприяють фізичній реабілітації.

Зелений (екологічний) туризм, що сприяє інтеграції людей з інвалідністю до природного середовища, допомагає відновити емоційний баланс та поліпшити фізичний стан.

Культурно-пізнавальний туризм, що дозволяє людям з обмеженими можливостями знайомитися з культурною спадщиною та історичними пам'ятками.

Спортивний туризм, спрямований на підвищення рухової активності та фізичного здоров'я осіб з інвалідністю.

Психологічний туризм, який поєднує відпочинок із методами психологічної реабілітації, такими як ландшафтна терапія, фототерапія та інші.

Для успішного розвитку інклюзивного туризму в Україні необхідно створити безбар'єрне середовище, яке включає доступність інфраструктури та навчання персоналу специфіці обслуговування людей з інвалідністю. Також важливо забезпечити інформаційну доступність через створення спеціальних карт і мобільних додатків, що допоможуть людям з обмеженими можливостями орієнтуватися у туристичних місцях.

Після завершення російсько-української війни туризм стане важливим інструментом реабілітації та інтеграції для людей з інвалідністю, сприяючи їхній соціальній адаптації та оздоровленню.

Література:

1. Безугла Л. С., Белобородова М. В., Герасименко Т. В. Формування інклюзивно-реабілітаційного туризму в Україні. Інновації та технології в сфері послуг і харчування. 2022. No 2 (6). С. 20-25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-4949.2>
2. Бугіль С. Я. Розвиток інклюзивного туризму в Україні як засобу соціальної реабілітації людей з обмеженими можливостями. URL: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-321-7-4>.
3. Тищенко С.В., Чернишова Т.М., Осіпчук А.С. Туризм як засіб психологічної та соціальної підтримки груп ризику та людей з особливими потребами. Економіка та управління національним господарством. 2021. No51. С. 73-81. doi.org/10.32843/infrastruct51-11

ГРИГОРЧИК О. Ю., студентка ОС «Бакалавр»
спеціальності 242 «Туризм і рекреація»
Національного університету біоресурсів і
природокористування України, м. Київ

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВІДНОВЛЕННІ ТА РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ УКРАЇНИ: СМАРТ-ТУРИЗМ

Інформаційні технології це сучасні новітні системи, що використовуються для збору обробки та розповсюдження інформації. Мета - зробити життя більш зручнішим та ефективнішим. Вони дозволяють забезпечувати безперебійну роботу туристичного бізнесу та залучати нових клієнтів.

Основні завдання застосування інформаційних технологій в туристичному бізнесі: